

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/19-

Podgorica, 12. septembar 2019. godine

INFORMACIJA

SA SASTANKA PREDSEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE DR HALILA DUKOVIĆA SA KOIZVJESTIOCIMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE SAVJETA EVROPE ZA CRNU GORU, IONUT-MARIAN STROEOM I ANNE MULDEROM, održanog u Podgorici 12. septembra 2019. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković se sastao sa koizvjestiocima Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope (PSSE) za Crnu Goru u post-monitoring dijalogu Ionut-Marian Stroeom i Anne Mulderom, 12. septembra 2019. godine u Skupštini Crne Gore.

Koizvjestioci Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope za Crnu Goru u post-monitoring dijalogu borave u našoj državi u cilju prikupljanja informacija i pripreme izvještaja o aktivnostima koje je Crna Gora realizovala u pogledu ispunjavanja preporuka i obaveza definisanih Rezolucijom PSSE 2030 (2015) „*Poštovanje dužnosti i obaveza od strane Crne Gore*“.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je upoznao koizvjestioce sa nadležnostima i ključnim aspektima rada Odbora za ljudska prava i slobode, navodeći da Odbor kroz multisektorski pristup i saradnju sa nadležnim državnim organima, međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava realizuje brojne aktivnosti u cilju unapređenja poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda. U skladu sa praksom usvajanja planskih dokumenata Odbor već devetu godinu, na osnovu aktivnosti Skupštine Crne Gore, Programa rada Vlade, Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori sačinjava Plan aktivnosti. Prilikom izrade Plana, Odbor se posebno rukovodi ocjenama stanja iznešenim u Izvještaju EK o Crnoj Gori, a naročito iznijetim kritikama, pa u cilju njihovog rješavanja utvrđuje konkretne aktivnosti koje realizuje u saradnji sa svim relevantnim subjektima. Prethodno, predlog plana se dostavlja na oko 50 adresa državnih organa, nevladinog sektora i međunarodnih organizacija sa kojima Odbor ima kontinuiranu saradnju i njihova mišljenja i sugestije se pažljivo razmatraju i uvažavaju od strane ovog radnog tijela.

Koizvjestioci PSSE su postavili sljedeća pitanja:

- Imajući u vidu da je Crna Gora među prvima potpisala i ratifikovala Evropsku konvenciju o državljanstvu i tada izrazila rezervu na član 16 ove Konvencije koji se odnosi na čuvanje prethodnog državljanstva, da li postoji namjera Crne Gore da povuče datu rezervu na član 16?
- Pošto je GRECO u svom Izvještaju ukazao da poslanici nijesu pohađali obuke o primjeni Etičkog kodeksa poslanika i da su se pojedini poslanici našli u konfliktnim situacijama, jer su smatrali da nemaju obavezu da prijave imovinu, interesovalo ih je da li je u međuvremenu nešto urađeno po ovim pitanjima?
- Da li se Odbor za ljudska prava i slobode bavi pitanjima napada na novinare i imovinu medija s obzirom da su na Sastanku sa predstavnicima Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava

novinara i napada na imovinu medija koizvjestioci informisani da Komisija redovno dostavlja svoje izvještaje Vladi Crne Gore, ali ista ne postupa adekvatno po njima, zbog čega koizvjestioci smatraju da bi poslanici trebalo da reaguju i upitaju Vladu zašto ne postupa po Izvještajima Komisije?

- Da li je na Odboru bilo riječi o Predlogu zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica?
- Na koji način Odbor za ljudska prava i slobode prati i kontroliše rad Vlade?

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je informisao koizvjestioce da Vlada Crne Gore do sada Skupštini CG nije uputila Predlog zakona koji bi se odnosio na povlačenje rezerve date na član 16 Evropske konvencije o državljanstvu i nije upoznat da Vlada ima namjeru da to predloži. Poređenja radi, i veliki broj evropskih država na dozvoljava svojim državljanima čuvanje prethodnog državljanstva i posjedovanje dvojnog.

U vezi sa Etičkim kodeksom poslanika dr Halil Duković je obavijestio da je Odbor za ljudska prava zadužen za nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Etičkog kodeksa poslanika, ali i da su postojali problemi u primjeni Kodeksa, jer je bilo propisano da zamjenik predsjednika Odbora koji je iz opozicije saziva na sjednicu Odbor i predlaže dnevni red sa aktima koji se odnose na povredu Kodeksa. Stoga u 25. sazivu Skupštine CG nijednom nije sazvana sjednica Odbora povodom pet prijava za kršenje Kodeksa. Istakao je da su poslanici pohađali određeni broj seminara o sprečavanju sukoba interesa i primjeni Etičkog kodeksa, ali nije postojao godišnji kontinuirani sistem obuka. Naglasio je da je u međuvremenu, krajem jula 2019. godine usvojen novi Etički kodeks poslanika, a razlozi sa njegovo donošenje bili su u ispunjavanju preporuka GRECO-a datih u datih u Četvrtoj rundi evaluacije – Sprječavanje korupcije u odnosu na poslanike, sudije i tužioce od 18. oktobra 2017. godine. Ohrabrujuće je što je novim Etičkim kodeksom poslanika propisan „deblotirajući mehanizam“ - ukoliko zamjenik predsjednika ne sazove sjednicu Odbora, Odbor će sazvati Predsjednik Skupštine. Takođe, propisano je da Odbor za ljudska prava i slobode donose Godišnji plan obuka poslanika po pitanju poštovanja i primjene Etičkog kodeksa, a da predlog ovog godišnjeg plana obuka priprema služba Skupštine nadležna za upravljanje ljudskim resursima u saradnji sa Sekretarijatom Odbora za antikorupciju i isti dostavlja Odboru za ljudska prava i slobode u januaru tekuće godine.

Kada je riječ o napadima na novinare i imovinu medija, predsjednik Odbora je saopštio da ova pitanja nijesu u direktnoj nadležnosti Odbora za ljudska prava i slobode, ali se Odbor upoznaje sa njima razmatranjem Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, kao i kroz neposrednu kvalitetnu saradnju sa Zaštitnikom, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Upravom policije i Savjetom za građansku kontrolu rada policije. S tim u vezi, istakao je da su članovi Odbora za ljudska prava i slobode na sjednici održanoj u julu 2019. od strane direktora Uprave policije informisani da su Upravi policije u protekloj godini prijavljena četiri događaja u kojima se kao oštećeni pojavljuju novinari, mediji ili njihova poslovna i lična imovina i svi slučajevi su kvalifikovani kao krivična djela koja su procesuirana prema nadležnom tužiocu. Naglasio je da su svi napadi na novinare u izvještajnom periodu rasvijetljeni.

Takođe su informisani da se istraga najdrastičnijeg napada na novinare u izvještajnom periodu, odnosno nanošenja teških tjelesnih povreda novinarki “Vijesti” nastavlja do potpunog rasvijetljavanja. I pored očiglednih pomaka u istragama napada na novinare, u Upravi policije su svjesni obaveze da sve napore i resurse moraju uložiti da rasvijetle ranije slučajeve nasilja nad novinarima, koji su ostali neriješeni i da je u vrhu prioriteta njihovog rada stvaranje povoljne klime i uslova za slobodu izražavanja, odnosno bezbjednog ambijenta za slobodno i sigurno obavljanje novinarske profesije.

Predsjednik Duković je saopštio da su članovi Odbora informisani da Uprava policije pruža punu podršku u radu Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija i da

njihova saradnja nema spornih, niti otvorenih pitanja. Održana su dva radna sastanka i zajednička je ocjena da je saradnja dodatno unaprijeđena. Takođe, u cilju brže i efikasnije komunikacije, jedan od savjetnika direktora određen je kao kontakt osoba Uprave policije, koja, po potrebi, ostvaruje komunikaciju sa predstavnicima novinarske profesije u vezi sa konkretnim predmetima. Takođe, data je mogućnost da sjednicama Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija prisustvuju policijski inspektori koji rade na određenom predmetu. Pored toga, doprinos zaštiti prava na slobodu izražavanja dat je i novim aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, kojim je u Sektoru kriminalističke policije, u Odsjeku za borbu protiv opšteg kriminaliteta sistematizovano radno mjesto - koordinator za sprečavanje i otkrivanje napada na novinare i predstavnike medija.

U nastavku razgovora sa koizvjestiocima PSSE, predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da je Odbor za ljudska prava i slobode matični odbor za Predlog zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, ali isti još nije u skupštinskoj proceduri jer je u toku postupak njegovog usaglašavanja sa Mišljenjem Venecijanske komisije.

Predsjednik Duković je naglasio da Odbor, u sklopu kontrolne i nadzorne uloge, razmatranjem godišnjih izvještaja koje nadležne institucije u skladu sa zakonom dostavljaju Skupštini Crne Gore, održavanjem kontrolnih i konsultativnih saslušanja na kojima se prati stepen realizacije preporuka Odbora i Zaključaka Skupštine prati aktivnosti Vlade Crne Gore i nadležnih organa na unapređenju ljudskih prava i sloboda. Takođe, ovaj Odbor je prepoznat po posjetama koje realizuje kako bi se poslanici uvjerali na koji način se sprovode zakoni i poštuju ljudska prava. Na taj način Odbor je posjetio brojne institucije koje se bave zaštitom djece, lica sa invaliditetom i lica lišenih slobode. Ovim aktivnostima, po pozivu Odbora, prisustvuju i predstavnici institucije Zaštitnika, međunarodnih organizacija sa sjedištem u Crnoj Gori, nevladinih organizacija sa kojima Odbor ima dobru saradnju, kao i predstavnici medija. Prilikom obilazaka ustanova identifikovani su određeni problemi koji su riješeni zajedničkom aktivnošću nadležnih organa, a shodno preporukama ovog Odbora.

Djelotvornost kontinuirane nadzorne uloge Odbora prikazao je na primjeru pritvorskih jedinica u kojima je stanje značajno poboljšano i usklađeno sa međunarodnim standardima, a posebno sa CPT standardima. Značajan napredak je ostvaren i u poboljšanju položaja djece sa smetnjama u razvoju i njihovoj inkluziji. Takođe, ukazao je na uspjehe u rješavanju statusa raseljenih i interno raseljenih lica naglašavajući da su 1999. gotovo 20% ukupnog stanovništva Crne Gore činile izbjeglice i raseljena lica sa prostora bivše Jugoslavije. Najvažnije je da je Crna Gora svim ovim licima pružila sigurnost, zatvoreni su Kamp Konik I i II, a 98% njih ima riješen pravni status.

Na samom kraju sastanka Predsjednik Odbora je izrazio očekivanje da će informacije koje koizvjestioci PSSE dobiju od sagovornika tokom njihove dvodnevne posjete Crnoj Gori biti korisne za sagledavanje ostvarenog napretka u Crnoj Gori u pogledu ispunjenja preporuka sadržanih u Rezoluciji PSSE 2030 (2015).

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković